

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	28
--	----

II. Zadatci:

	12
--	----

Ukupni broj bodova:

	40
--	----

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

22. travnja 2021.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Publius Vergilius Maro, Aeneis, IV, 560-577

Eneja je bio pripravan ostati s Didonom u Kartagi, ali Jupiter mu preko Merkurija poručuje da mora nastaviti put prema Italiji. Žalosna ga kraljica pokušava zadržati, pa vrhovni bog ponovno šalje svoga glasnika. Merkurije se ovaj put Eneji javlja u snu i opominje ga da bez odgađanja napusti Kartagu jer očajna i na sve spremna Didona kani okupiti mornaricu kako bi napala i zapalila njegove brodove.

»Nate dea, potes hoc sub casu ducere somnos,
nec quae te circum stent deinde pericula cernis,
 demens, nec zephyros audis spirare secundos?
Illa dolos dirumque nefas in pectore versat,
 certa mori, varioque irarum fluctuat aestu. 5
 Non fugis hinc praeceps, dum praecipitare potestas?
Iam mare turbare trabibus saevasque videbis
conlucere faces, iam fervere litora flammis,
 si te his attigerit terris aurora morantem.
Heia age, rumpe moras. Varium et mutabile semper 10
 femina.« Sic fatus nocti se immiscuit atrae.
 Tum vero Aeneas subitis exterritus umbris
corripit e somno corpus sociosque fatigat:
 »Praecipites vigilate, viri, et considite transtris;
 solvite vela citi. Deus aethere missus ab alto 15
festinare fugam tortosque incidere funes
 ecce iterum instimulat. Sequimur te, sancte deorum,
quisquis es, imperioque iterum paremus ovantes. (...)«

KOMENTAR:

- 1 **hoc sub casu** = in hoc casu; **ducere somnos** = diu dormire
- 2 **nec quae te circum stent deinde pericula cernis** = nec deinde cernis quae pericula te circumstent
- 3 **secundus** – povoljan
- 4 **illa** – riječ je o Didoni; **versare** – prevrtati = smišljati
- 5 **varius** – promjenjiv; **fluctuat aestu** = aestuat fluctu
- 6 **fugis** = fugies; **praeceps** = festinanter; **praecipitare** = festinare; **potestas** = potestas tibi est
- 7 **iam** = mox; **trabibus** = navibus
- 8 **conlucere** = collucere; **faces** – fax, facis, f.; **fervere** = ardere
- 9 **his** = in his; **attingere** – zateći
- 10 **heia age** – hajde; **varium et mutabile** – dodaj u prijevodu: »je stvorenje«
- 11 **fatus** – for, 1. fatus sum; **se immiscere** (+ dat.) – nestati (u čemu)
- 12 **subitis umbris** = subito simulacro
- 13 **corripere** – trgnuti; **corpus** = suum corpus = se; **fatigat** = excitat
- 14 **praecipites vigilate** = festinanter surgite
- 15 **citi** = cito
- 16 **festinare fugam** = festinanter fugere; **tortus** – zavrnut, spleten
- 17-18 **sancte deorum, quisquis es** = sancte [deus], quisquis es deorum

PRIJEVOD:

	maks. 28
--	-----------------

Prijevod napiši na predviđene crte, čitko i pisanim slovima!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II. ZADATCI

1. Kako glasi vokativ imenice **Aeneas**?
A Aenea
B Aeneae
C Aeneas
2. Kako glasi hrvatski prijevod oblika **nascetur**?
A neka se rodi
B rađa se
C rodit će se
3. Kako glasi latinski prijevod oblika **šaljimo**?
A mittamus
B mittemus
C mittimus
4. Koja se od ponuđenih vrsta zavisne rečenice ne nalazi u polaznom Vergilijevu tekstu?
A dopusna
B pogodbeni
C vremenska
5. Kakav se genitiv nalazi u sintagmi **sancte deorum**?
A dijelni
B objektni
C posvojni
6. Kako glasi hrvatski prijevod izraza **presjekavši konope**?
A funibus incidendis
B funibus incidentibus
C funibus incisis
7. Kako se još nazivaju Vergilijeve Bukolike?
A Ekloge
B Jamb
C Ode
8. Koja gospodarska grana nije tema Vergilijevih Georgika?
A pčelarstvo
B ribarstvo
C stočarstvo

9. U kojem je pjevanju Eneide opisan Enejin silazak u podzemni svijet?

- A u četvrtom
- B u šestom
- C u osmom

10. Čijemu je književnomu krugu pripadao Vergilije?

- A Mecenatovu
- B Mesalinu
- C Polionovu

11. Na kojem su heksametru iktusi ispravno označeni?

- A náte déa, potés hoc sub cásu dúcere sómnos
- B sí te his áttigerít terrís auróra morántem
- C túm veró Aenéas subítis extérritus úmbris

12. Koja se metrička osobitost nalazi u zadanom heksametru?

nec quae te circum stent deinde pericula cernis

- A afereza
- B elizija
- C siniceza

	maks. 12
--	-----------------

RJEŠENJA

I. PRIJEVOD

»Nate dea, potes	»Boginjin sine, možeš li (zar možeš)	1
hoc sub casu ducere somnos,	u ovom slučaju (ovim okolnostima) dugo spavati,	1
nec... deinde... cernis, demens,	i ne vidiš li nadalje, luđače,	1
quae te... pericula... circum stent,	koje te opasnosti okružuju,	1
nec zephyros audis spirare secundos?	i ne čuješ li kako pušu povoljni zapadni vjetrovi?	1
Illa dolos dirumque nefas in pectore versat	Ona u srcu smišlja prijevare i užasan zločin,	1
certa mori,	odlučna (voljna) umrijeti,	1
varioque irarum fluctuat aestu.	i kipti od promjenjive bujice srdžbe.	1
Non fugis hinc praeceps,	Nećeš li odavle žurno pobjeći	1
dum praecipitare potestas?	dok još imaš mogućnost požuriti se?	1
Iam mare turbari trabibus... videbis	Uskoro ćeš vidjeti kako brodovi uzburkavaju more	1
saevasque conlucere faces,	i kako strašne baklje svijetle,	1
iam fervere litora flammis,	uskoro [ćeš vidjeti] kako obale gore od plamena	1
si te... attigerit... aurora	ako te zatekne zora	1
his... terris... morantem.	kako boraviš u ovoj zemlji.	1
Heia age, rumpe moras.	Hajde, nemoj oklijevati (prekini odgađanje).	1
Varium et mutabile semper femina.«	Žena je uvijek čudljivo i nestalno stvorenje.«	1
Sic fatus nocti se immiscuit atrae.	Tako rekavši nestane u crnoj noći.	1
Tum vero Aeneas subitis exterritus umbris	Tada pak Eneja prestrašen iznenadnom utvarom	1
corripit e somno corpus sociosque fatigat:	trgne se iz sna i poziva (stane pozivati) drugove:	1
»Praecipites vigilate, viri,	»Žurno ustanite, ljudi,	1
et considite transtris;	i sjednite za veslačke klupe;	1
solvite vela citi.	brzo dignite (odriješite) jedra.	1
Deus aethere missus ab alto	Bog poslan s neba visoka	1
ecce iterum instimulat	evo po drugi put potiče	1
festinare fugam tortosque incidere funes.«	žurno bježati i presjeći zavrnutu (spletenu) užad.	1
Sequimur te, sancte deorum, quisquis es,	Slijedimo te, sveti [bože], tko god da jesi od bogova,	1
imperioque iterum paremus ovantes.	i po drugi se put kličući pokoravamo tvojoj zapovijedi.	1

Prijevod: 28

II. ZADATCI

1. A	1
2. C	1
3. A	1
4. A	1
5. A	1
6. C	1
7. A	1
8. B	1
9. B	1
10. A	1
11. B	1
12. C	1

Zadatci: 12

Ukupno: 40